

آیه 159 سوره نساء

کلیدواژه: [سوره نساء](#)، [شأن نزول](#)، [حضرت عیسی \(علیه السلام\)](#)، [حضرت مهدی \(عجل الله تعالی فرجه الشریف\)](#).

پرسش: مراد از آیه «وَإِنْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لِيُؤْمِنَنَّ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا» [\[۱\]](#) نساء/سوره ۴، آیه ۱۵۹، حضرت مهدی یا عیسی؟

پاسخ:

فهرست مندرجات

۱ - ترجمه آیه مذکور

۲ - تفسیر آیه

۲.۱ - مراد از ایمان آوردن

۲.۱.۱ - احتمال اول

۲.۱.۲ - احتمال دوم

۲.۲ - دیدگاه تفسیر قمی

۳ - معرفی منابع

۴ - پانویس

۵ - منبع

ترجمه آیه مذکور

«وَإِنْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لِيُؤْمِنَنَّ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا»؛

[\[۱\]](#) نساء/سوره ۴، آیه ۱۵۹.

«و از [اهل کتاب](#) کسی نیست مگر آنکه پیش از [مرگ](#) خود حتماً به او [ایمان](#) می آورد و [روز قیامت](#) [عیسی نیز] بر آنان شاهد خواهد بود».

تفسیر آیه

این [آیه](#) درباره حضرت عیسی (علیه السلام) است؛ زیرا در دو آیه قبل [خداوند](#) راجع به حضرت عیسی و اینکه خداوند متعال او را به سوی خود، بالا برده سخن به میان آورده است. در این آیه، ضمیر در کلمه «به» و در کلمه «یکون» به عیسی (علیه السلام) برمی گردد.

← مراد از ایمان آوردن

اما در مورد مرجع ضمیر در کلمه «قبل موته» دو احتمال وجود دارد که بنا بر هر دو احتمال، آیه ترجمه می شود:

←← احتمال اول

هر یک از اهل کتاب ([مسیحیان](#) و [یهودیان](#)) قبل از مردنش به عیسی، ایمان می آورد؛ یعنی لحظه ای قبل از مردن، برایش روشن می شود که عیسی، [رسول خدا](#) و بنده حقیقی او بوده. چیزی که هست، ایمان آوردن به وی (عیسی) در این لحظه یعنی در دم جان دادن، سودی به حال او ندارد و عیسی در روز قیامت، علیه همه اهل کتاب، [شهادت](#) خواهد داد. چه به وی، ایمانی سودمند آورده باشند و چه ایمان بی فایده و به عبارت دیگر، چه اینکه در طول [زندگی](#) به وی ایمان داشته باشند و چه در دم مرگ ایمان آورده باشند.

[\[۱\]](#) طباطبایی، [سیدمحمدحسین](#)، ترجمه تفسیر المیزان، ج ۵، ص ۲۱۹ - ۲۲۰ (با تصرف)، مترجم: [سیدمحمدباقر موسوی همدانی](#)، قم، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۶۳ش.

بعضی دیگر گفته‌اند: منظور از ایمان آوردن اهل کتاب به عیسی، قبل از مرگ عیسی و ایمان آوردنشان هنگام نزول آن جناب از آسمان است.

[۱۴] طباطبائی، سیدمحمدحسین، ترجمه تفسیر المیزان، ج ۵، ص ۲۲۰ (با تصرف)، مترجم: سیدمحمدباقر موسوی همدانی، قم، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۶۳ش.

[۱۵] مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، ج ۴، ص ۲۰۲ - ۲۰۴ (به همین مضمون).

← دیدگاه تفسیر قمی

در تفسیر قمی، در ذیل آیه شریفه «وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لِيُؤْمِنَنَّ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا» آمده است: از شهر بن آشوب چنین نقل شده که حجّاج به من گفت: ای شهر! یک آیه از قرآن مرا متخیر کرده، نمی‌فهمم معنایش چیست؟ پرسیدم: ای امیر! آن کدام آیه است؟ گفت: آیه «وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لِيُؤْمِنَنَّ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ ...» است. با اینکه به خدا سوگند، دستور می‌دهم گردن یک یهودی و یا مسیحی را بزنند و خودم تا آخرین رمقش می‌ایستم و به دقت نگاه می‌کنم بینم لب‌ها را تکان می‌دهد و به حقانیت عیسی مسیح، شهادت می‌دهد یا نه، چیزی نمی‌بینم؛ بلکه لب‌ها همچنان بسته است تا بدن سرد می‌شود، با این حال چطور آیه قرآن، خبر می‌دهد که هر یهودی در دم مرگش به عیسی، ایمان می‌آورد؟ من به او گفتم: خدا امیر را اصلاح کند. معنای آیه شریفه آن‌طور که تو فهمیدی، نیست. پرسید: پس به چه معناست؟ گفتم: عیسی قبل از بر پا شدن قیامت، از آن‌جا که هست (آسمان) نازل می‌شود و هیچ اهل ملتی باقی نمی‌ماند، نه یهودی و نه غیر یهودی، مگر آنکه قبل از مرگ وی، به وی ایمان می‌آورند و او دنیال مهدی (عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف) به نماز می‌ایستد. حجّاج چون این بشنید، از در تعجب گفت: وای بر تو! این سخن را از کی آموختی و از چه کسی نقل می‌کنی؟ گفتم: محمد بن علی بن الحسین بن علی بن ابی‌طالب، آن را برایم نقل کرد. پاسخ گفت: به خدا سوگند که از سرچشمه‌ای زلال گرفته‌ای.

[۱۶] طباطبائی، سیدمحمدحسین، ترجمه تفسیر المیزان، ج ۵، ص ۲۲۲ (با تصرف)، مترجم: سیدمحمدباقر موسوی همدانی، قم، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۶۳ش.

معرفی منابع

۱. تفسیر نور (محسن قرائتی)، راجع به تفسیر آیه ۱۵۹ سوره نساء.
۲. ترجمه تفسیر المیزان، ج ۵.

پانویس

۱. ↑ نساء/سوره ۴، آیه ۱۵۹.
۲. ↑ نساء/سوره ۴، آیه ۱۵۹.
۳. ↑ طباطبائی، سیدمحمدحسین، ترجمه تفسیر المیزان، ج ۵، ص ۲۱۹ - ۲۲۰ (با تصرف)، مترجم: سیدمحمدباقر موسوی همدانی، قم، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۶۳ش.
۴. ↑ طباطبائی، سیدمحمدحسین، ترجمه تفسیر المیزان، ج ۵، ص ۲۲۰ (با تصرف)، مترجم: سیدمحمدباقر موسوی همدانی، قم، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۶۳ش.
۵. ↑ مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، ج ۴، ص ۲۰۲ - ۲۰۴ (به همین مضمون).
۶. ↑ طباطبائی، سیدمحمدحسین، ترجمه تفسیر المیزان، ج ۵، ص ۲۲۲ (با تصرف)، مترجم: سیدمحمدباقر موسوی همدانی، قم، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۶۳ش.

منبع

سایت اندیشه قم، برگرفته از مقاله «آیه ۱۵۹ سوره نساء»، تاریخ بازبینی ۱۳۹۸/۰۹/۰۵.

رده‌های این صفحه: [شأن نزول آیات قرآن](#) | [مباحث تفسیری](#) | [مباحث کلامی](#)